

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 19.9.2012
SWD(2012) 266 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

που συνοδεύει το έγγραφο

**πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
για τη συγκρότηση του Ευρωπαϊκού Σώματος Εθελοντών Ανθρωπιστικής Βοήθειας**

{COM(2012) 514 final}

{SWD(2012) 265 final}

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η Συνθήκη της Λισαβόνας προβλέπει, στο άρθρο 214 παράγραφος 5), τη συγκρότηση ενός Ευρωπαϊκού Σώματος Εθελοντών Ανθρωπιστικής Βοήθειας (ΕΣΕΑΒ) που δίνει τη δυνατότητα στους νέους της Ευρώπης να συνεισφέρουν στις δράσεις παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας της Ένωσης. Τον Νοέμβριο 2010, 2010 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετική με το Σώμα Εθελοντών. Το 2011 εγκρίθηκαν τα συμπεράσματα του Συμβουλίου καθώς και γραπτή δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η Επιτροπή πρότεινε πίστωση 210 εκατ. ευρώ για το ΕΣΕΑΒ στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020.

ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Οι ενδιαφερόμενοι φορείς, μεταξύ των οποίων οι κυριότερες οργανώσεις ανθρωπιστικής βοήθειας και εθελοντικές οργανώσεις καθώς και κράτη μέλη, συμμετέχουν συνεχώς στη διαδικασία σύστασης του ΕΣΕΑΒ ήδη από την έναρξή της, στις αρχές του 2010. Συγκεντρώθηκαν επίσης πληροφορίες και εμπειρογνομosύνη μέσω εξωτερικών μελετών/επισκοπήσεων, ειδικά αφιερωμένων στο θέμα διασκέψεων και μιας δημόσιας επιγραμματικής διαβούλευσης.

Οι ενδιαφερόμενοι φορείς υπογράμμισαν επανειλημμένα ότι είναι αναγκαίο το ΕΣΕΑΒ να πορεύεται βάσει της ζήτησης και των αναγκών έτσι ώστε να εξασφαλίζεται πραγματικός αντίκτυπος στους πληθυσμούς που στοχεύει. Το ΕΣΕΑΒ θα πρέπει να στρατολογήσει εθελοντές που θα προβάλλουν τις αξίες οι οποίες ευρίσκονται στο επίκεντρο του ευρωπαϊκού έργου και παράλληλα παρέχουν ανθρωπιστική βοήθεια και ευθυγραμμίζουν τη χρήση εθελοντών προς την τάση απόκτησης μεγαλύτερου επαγγελματισμού στον τομέα. Μερικοί ενδιαφερόμενοι φορείς πρότειναν επίσης να γίνει διάκριση μεταξύ αφενός νέων που διαθέτουν λιγότερα προσόντα, και οι οποίοι δεν θα πρέπει να αποστέλλονται σε ανθρωπιστικές δράσεις όπου υπάρχουν προβλήματα ασφάλειας, και αφετέρου περισσότερο έμπειρων εθελοντών. Τέλος, υπογραμμίστηκε η σημασία που έχει η ικανότητα των τοπικών οργανώσεων υποδοχής στην εξασφάλιση ουσιαστικού αντίκτυπου των εθελοντών στις κοινότητες υποδοχής.

Με βάση τα πορίσματα των επισκοπήσεων και των διαβουλεύσεων, και προκειμένου να εξεταστούν μερικά από τα πιθανά χαρακτηριστικά του μελλοντικού Σώματος Εθελοντών, η Επιτροπή εγκαινίασε δύο κύκλους πιλοτικών έργων τα οποία θα λειτουργήσουν κατά το διάστημα 2011-2013. Η παρούσα αξιολόγηση αντικτύπου σχηματίστηκε με βάση τα πρώτα διδάγματα που αντλήθηκαν από τα πιλοτικά έργα.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ

Πρόσφατα στοιχεία καταδεικνύουν μια γενικότερη ανοδική τάση του αριθμού των εθελοντών που δραστηριοποιούνται στην ΕΕ κατά την τελευταία δεκαετία. Τα Ευρωβαρόμετρα (2010) αποκαλύπτουν ότι η αλληλεγγύη και η ανθρωπιστική βοήθεια συνιστούν για τους Ευρωπαίους το πεδίο στο οποίο ο εθελοντισμός διαδραματίζει τον σημαντικότερο ρόλο, και ότι το 88% των Ευρωπαίων τάσσεται υπέρ της σύστασης ενός Σώματος Εθελοντών Ανθρωπιστικής Βοήθειας. Αν και το 68% γνωρίζει ότι η ΕΕ χρηματοδοτεί ανθρωπιστική βοήθεια, μόνο το 30% θεωρεί επαρκή την σχετική του πληροφόρηση. Εξάλλου, παρά την

αυξημένη ζήτηση εθελοντισμού στις τρίτες χώρες για ενέργειες ανθρωπιστικής δράσης, οι περισσότεροι εθελοντές που αποστέλλονται εκτός ΕΕ απασχολούνται ακόμα με μακράς εμβέλειας σχέδια αναπτυξιακής συνεργασίας μάλλον παρά με παρεμβάσεις ανθρωπιστικής βοήθειας.

Αν και ήδη υφίστανται ορισμένα εθελοντικά έργα, υπάρχουν ακόμα σημαντικές ελλείψεις και κενά που τα εμποδίζουν και δεν τους επιτρέπουν να εκμεταλλευτούν πλήρως το δυναμικό τους για ανθρωπιστική δράση. Η έλλειψη συστηματικής και διαρθρωμένης προσέγγισης από την ΕΕ σχετικά με τον εθελοντισμό, οι σημαντικές διαφορές ως προς το επίπεδο ανάπτυξης του εθελοντισμού στα κράτη μέλη, καθώς και η περιορισμένη προβολή του εθελοντισμού δεν επιτρέπουν στην εθελοντική δραστηριότητα να αναπτυχθεί πλήρως εντός της ΕΕ και περιορίζουν τη συμμετοχή ατόμων που διαθέτουν την προθυμία και τη βούληση να συνεισφέρουν κατά συγκεκριμένο τρόπο σε ενέργειες ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ μέσω του εθελοντισμού.

Εντοπίστηκαν τα ακόλουθα συγκεκριμένα προβλήματα: (i) έλλειψη διαρθρωμένης προσέγγισης από την ΕΕ σχετικά με τον εθελοντισμό, συμπεριλαμβανόμενων και των σημαντικών διαφορών ως προς το επίπεδο εθελοντισμού στα κράτη μέλη· (ii) ανεπαρκής προβολή της ανθρωπιστικής δράσης της ΕΕ και της αλληλεγγύης προς άτομα που έχουν ανάγκη, γεγονός που συνεπάγεται περιορισμένη πληροφόρηση των Ευρωπαίων και οδηγεί σε μεγαλύτερες δυσκολίες στη συμμετοχή εκείνων που επιθυμούν να συνεισφέρουν κατά συγκεκριμένο τρόπο σε ενέργειες ανθρωπιστικής βοήθειας· (iii) έλλειψη συνεκτικών μηχανισμών για τον εντοπισμό και την επιλογή που θα χρησιμοποιούνται αδιάλειπτα στα κράτη μέλη, γεγονός που καθιστά δύσκολη την αντιστοιχία προσφοράς εθελοντών και ζήτησης εκ μέρους των οργανώσεων· (iv) έλλειψη εθελοντών με επαρκή προσόντα για ανθρωπιστική βοήθεια που συνεπάγεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, ορισμένες λιγότερο έμπειρες οργανώσεις αποστολής να χρησιμοποιούν εθελοντές που δεν διαθέτουν ούτε καν τα ελάχιστα προσόντα ή έχουν ελλιπή γνώση των ανθρωπιστικών αρχών· (v) ελλείψεις ως προς την ταχεία κινητοποίηση για την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας, λόγω του αυξημένου αριθμού και του μεγέθους ανθρωπιστικών κρίσεων και μεγαλύτερων ανθρωπιστικών αναγκών, που καθιστούν ουσιαστική τη βελτίωση των ειδικευμένων πόρων που θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν σε περιπτώσεις κρίσεων όπου συχνά δεν επαρκεί η τοπική και διεθνής ικανότητα παροχής βοήθειας· (vi) ανεπαρκής ικανότητα των οργανώσεων υποδοχής να εξασφαλίσουν ότι η συμβολή των εθελοντών έχει ουσιαστικό αντίκτυπο στους δικαιούχους.

Η απουσία πρωτοβουλίας σε επίπεδο ΕΕ δεν βοηθά στην επίλυση των ζητημάτων που εκτέθηκαν πιο πάνω. Ωστόσο, η έλλειψη δράσης της Ένωσης δεν συνάδει με τη Συνθήκη της Λισαβόνας που απαιτεί τη σύσταση του Σώματος Εθελοντών.

ΣΤΟΧΟΙ

Η αποδοτικότερη κινητοποίηση της εθελοντικής ικανότητας εντός της ΕΕ μπορεί να παράσχει ένα χρήσιμο τρόπο προβολής μιας θετικότερης εικόνας της ΕΕ στον κόσμο. Μπορεί να υποκινήσει το ενδιαφέρον για πανευρωπαϊκά έργα στήριξης της ανθρωπιστικής βοήθειας, μεταξύ των οποίων ενέργειες πολιτικής προστασίας με ανθρωπιστικό χαρακτήρα, όχι αναγκαστικά μέσω της αποστολής περισσότερων εθελοντών αλλά μάλλον με καλύτερη προετοιμασία τους. Κάτι τέτοιο θα ενισχύσει τα οφέλη προς τις κοινότητες υποδοχής καθώς και τον αντίκτυπο στους ίδιους τους εθελοντές μέσω της ανάπτυξης ειδικών δεξιοτήτων που έχουν σχέση με την ανθρωπιστική αγορά εργασίας – αλλά και ικανοτήτων δια βίου, όπως προσωπική ανθεκτικότητα και διαπολιτισμική ευαισθησία και κατανόηση.

Έτσι, το ΕΣΕΑΒ έχει σκοπό να ωφελήσει τις οργανώσεις αποστολής, τις κοινότητες που εξυπηρετεί, τους εθελοντές, και με τον τρόπο αυτό την ΕΕ στο σύνολό της. Ο προβληματισμός αυτός μεθερμηνεύεται στους ακόλουθους στόχους:

Γενικός στόχος

- Να εκφραστούν οι ανθρωπιστικές αξίες της ΕΕ και η αλληλεγγύη προς άτομα που έχουν ανάγκη, μέσω της προαγωγής ενός αποτελεσματικού και ορατού Ευρωπαϊκού Σώματος Εθελοντών Ανθρωπιστικής Βοήθειας, ως ενισχυμένη συμβολή της ΕΕ στη γενικότερη ικανότητα απόκρισης σε κρίσεις ανθρωπιστικού χαρακτήρα.

Ειδικοί στόχοι

- Βελτίωση της ικανότητας της ΕΕ να παρέχει ανθρωπιστική βοήθεια,
- Βελτίωση των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των εθελοντών και των συνθηκών εργασίας τους,
- Προαγωγή της προβολής των ανθρωπιστικών αξιών της Ένωσης,
- Δημιουργία ικανοτήτων των οργανώσεων υποδοχής στις τρίτες χώρες,
- Ενίσχυση της συνοχής/συνέπειας στα κράτη μέλη για να βελτιωθούν οι ευκαιρίες των Ευρωπαίων πολιτών να συμμετέχουν σε ενέργειες ανθρωπιστικής βοήθειας,
- Ενίσχυση των κριτηρίων εντοπισμού και επιλογής εθελοντών.

Επιχειρησιακός στόχος

- Να καθιερωθεί ένα πλαίσιο για κοινή συνεισφορά των Ευρωπαίων πολιτών στις δράσεις ανθρωπιστικής βοήθειας της Ένωσης (Συνθήκη Λισαβόνας, άρθρο 214 παρ. 5).

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Όσο δεν υπάρχει το Σώμα Εθελοντών (**καμία νέα δράση της ΕΕ**) αναμένεται ότι οι εθελοντές θα εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται κυρίως στην μακρότερης εμβέλειας αναπτυξιακή συνεργασία, ενώ τα μεμονωμένα εθνικά εθελοντικά προγράμματα και οι ΜΚΟ θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν τις δικές τους μεθόδους εντοπισμού και επιλογής.

Η κατάσταση αυτή θα οδηγήσει στο μη εκμεταλλεύσιμο εθελοντικό δυναμικό ανθρωπιστικής βοήθειας μεταξύ άλλων και λόγω έλλειψης ικανότητας – εντός της κοινότητας των ΜΚΟ αλλά και των κρατικών διοικήσεων – να αναπτύξουν και να προσφέρουν την κατάλληλη κατάρτιση. Για τους λόγους αυτούς, οι οργανώσεις αποστολής θα μπορούσαν να εξακολουθήσουν την αποστολή εθελοντών που δεν διαθέτουν τις αναγκαίες δεξιότητες, χωρίς καμία εγγύηση ως προς την ποιότητα των διορισμών ή τον πραγματικό αντίκτυπο της παρουσίας των εθελοντών σε τοπικές κοινότητες. Ο αντίκτυπος εξάλλου στις οργανώσεις υποδοχής και τις τοπικές κοινότητες θα είναι περιορισμένος και θα εξαρτάται τελικά από τους πόρους της οργάνωσης υποδοχής, οι οποίοι συχνά είναι πολύ περιορισμένοι.

Τέλος, δεν θα ενισχυθεί η προβολή της ΕΕ αν δεν αναληφθεί δράση σε επίπεδο ΕΕ. Για τους λόγους αυτούς, και δεδομένης της απαίτησης της Συνθήκης της Λισαβόνας να συγκροτηθεί το ΕΣΕΑΒ (άρθρο 214 παρ. 5), η δυνατότητα "καμία νέα δράση της ΕΕ" δεν θα εξεταστεί περισσότερο.

Στόχος είναι να οριστεί το Σώμα κατά τέτοιο τρόπο ώστε να παράγει τα καλύτερα δυνατά οφέλη (αποτελεσματικότητα) κατά τρόπο αποδοτικό. Έχουν εντοπιστεί τέσσερις δυνατότητες πολιτικής που απορρέουν από το συνδυασμό διαφόρων "στοιχείων" (ολόκληρο το φάσμα των δραστηριοτήτων που θα μπορούσαν να τύχουν στήριξης) κατά τρόπο σταδιακό:

Πολιτική επιλογή 1: περιλαμβάνει (1) ανάπτυξη προτύπων για τον εντοπισμό και την επιλογή εθελοντών, ώστε να εξασφαλίζεται η προσέλκυση σωστών εθελοντών με κατάλληλες ικανότητες και η σωστή επιλογή τους, και (2) ανάπτυξη ενός μηχανισμού πιστοποίησης για τις οργανώσεις αποστολής μέσω του οποίου θα εκδίδεται αποδεδειγμένη πιστοποίηση ότι οι οργανώσεις ακολουθούν τα πρότυπα της ΕΕ.

Πολιτική επιλογή 2: Εκτός από τις δραστηριότητες που προβλέπονται στη δυνατότητα 1, η πολιτική επιλογή 2 περιλαμβάνει: (3) στήριξη της κατάρτισης εθελοντών, με βάση την πείρα των οργανώσεων ανθρωπιστικής βοήθειας, διδάγματα αντλούμενα από πιλοτικά έργα και την κατάρτιση που έχει διοργανωθεί από την Επιτροπή ως μέρος της πολιτικής της για πολιτική προστασία· (4) καθιέρωση μητρώου εκπαιδευμένων εθελοντών της ΕΕ που έχουν την πρόθεση να ασχοληθούν με ανθρωπιστική βοήθεια, το οποίο θα παρέχει τη βάση για γρήγορο εντοπισμό των κατάλληλων υποψηφίων εθελοντών και βελτιωμένη πρόσβαση σε ευκαιρίες εθελοντισμού για άτομα σε ολόκληρη την ΕΕ· και (5) ανάπτυξη προτύπων και μηχανισμού πιστοποίησης για τη διαχείριση του δυναμικού των εθελοντών στις οργανώσεις υποδοχής ώστε να εξασφαλιστεί η επαρκής χρησιμοποίηση των δεξιοτήτων των εθελοντών προς όφελος των τοπικών κοινοτήτων.

Πολιτική επιλογή 3: Η πολιτική αυτή προσθέτει και άλλες δράσεις στην πολιτική επιλογή 2, και συγκεκριμένα (6) την αποστολή εθελοντών της ΕΕ σε τρίτες χώρες, μεταξύ άλλων και σε "θέσεις μαθητείας" για λιγότερο έμπειρους εθελοντές ως τμήμα της κατάρτισής τους, καθώς και "κανονικές" αποστολές σε έργα ανθρωπιστικής βοήθειας (με ιδιαίτερη στόχευση παρεμβάσεις για πρόληψη/ετοιμότητα και ανάκτηση)· (7) ανάπτυξη ικανότητας στις οργανώσεις υποδοχής προς στήριξη της εφαρμογής των προτύπων που έχουν αναπτυχθεί υπό το στοιχείο 5 και βελτίωση της ικανότητας υποδοχής· και (8) καθιέρωση ενός "Δικτύου της ΕΕ για εθελοντές ανθρωπιστικής βοήθειας" μέσω ενός διαδραστικού δικτυακού ιστότοπου που θα δίνει τη δυνατότητα στους εθελοντές να συμμετέχουν στις δράσεις χωρίς την αποστολή τους. Η πολιτική θα εφαρμόζεται μέσω υφιστάμενου εκτελεστικού οργανισμού με σχετική πείρα στα εθελοντικά προγράμματα υπό την επίβλεψη της Επιτροπής.

Τέλος, **πολιτική επιλογή 4:** στηρίζει τον ίδιο συνδυασμό δράσεων με εκείνον της πολιτικής επιλογής 3 (και τα 8 στοιχεία), αλλά προϋποθέτει ότι κάθε στοιχείο τυγχάνει απευθείας διαχείρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένων επιλογής, κατάρτισης και αποστολής. Αυτή η προσέγγιση για την αποστολή εθελοντών θα μπορούσε να οργανωθεί με διάφορους τρόπους, μεταξύ άλλων i) με τη διάθεση συμπληρωματικών ανθρώπινων πόρων στις υπηρεσίες της Επιτροπής, ii) με τη χρήση υφιστάμενου εκτελεστικού οργανισμού για την εφαρμογή (π.χ. του εκτελεστικού οργανισμού Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών θεμάτων και Πολιτισμού (EACEA) της ΓΔ Εκπαίδευσης και Πολιτισμός)· iii) με την καθιέρωση ενός νέου ανεξάρτητου οργανισμού της ΕΕ ως Σώμα Εθελοντών. Δεδομένου του εικαζόμενου διοικητικού κόστους που συνεπάγεται η σύσταση ενός νέου οργανισμού εντός του σημερινού οικονομικού κλίματος και της ενδεχόμενης επικάλυψης των δραστηριοτήτων με υφιστάμενους οργανισμούς, η πολιτική αυτή επιλογή δεν εξετάζεται περαιτέρω από οικονομική άποψη στην παρούσα αξιολόγηση του αντικτύπου.

ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

Στην αξιολόγηση του αντικτύπου εξετάζονται οι βασικές ενδεχόμενες επιπτώσεις κάθε πολιτικής επιλογής (συμπεριλαμβανομένων και των επιπτώσεων στους διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς), ο βαθμός στον οποίο η κάθε πολιτική επιλογή επιτυγχάνει τους ειδικούς στόχους, και ο υπολογισμός των δαπανών εκτέλεσης (αξιολόγηση της αποδοτικότητας), με βάση την προϋπόθεση ότι το νομοθετικό πλαίσιο θα εγκριθεί προς πλήρη εκτέλεση με έναρξη το 2014. Ο υπολογισμός των δαπανών εκτέλεσης περιλαμβάνει επίσης τα έξοδα διαχείρισης, που εικάζεται ότι θα φθάσουν περίπου το 10% του γενικού προϋπολογισμού αν τη διαχείριση των δράσεων αναλάβει η Επιτροπή, ενώ αν η διαχείριση ανατεθεί στον υφιστάμενο εκτελεστικό οργανισμό οι δαπάνες θα φθάσουν το 8%.

Πολιτική επιλογή 1

Με την πολιτική επιλογή 1 δημιουργούνται οι προϋποθέσεις μεγαλύτερης διαφάνειας και συνέπειας των διαδικασιών στράτευσης και κατάρτισης εθελοντών στα κράτη μέλη, και ενθαρρύνονται οι οργανώσεις αποστολής να ευθυγραμμίσουν τις προσεγγίσεις τους. Εντούτοις, ο αντίκτυπος και τα αποτελέσματα των συνεργιών εξαρτώνται από τον ρυθμό της απορρόφησης των προτύπων και των μηχανισμών πιστοποίησης από τους οργανισμούς. Όσον αφορά τους εθελοντές, η πολιτική επιλογή 1 θα δώσει κυρίως τη δυνατότητα σε αυτούς να αναγράφουν στο βιογραφικό τους σημείωμα ότι έχουν επιλεγεί/προσληφθεί από ένα πιστοποιημένο οργανισμό και θα παρέχει καλύτερες γνώσεις σχετικά με τι αναμένεται από τον εθελοντισμό μέσω διαφόρων οργανώσεων.

Ο αντίκτυπος της προώθησης της προβολής της ΕΕ εκτός ΕΕ θα ήταν περιορισμένος λόγω του ότι η επιλογή αυτή δεν συνεπάγεται καμία αποστολή. Για τον ίδιο λόγο θα υπήρχε μόνο έμμεσος αντίκτυπος στις τοπικές κοινότητες και τις οργανώσεις υποδοχής.

Συνεπώς, η πολιτική επιλογή 1 θα είχε περιορισμένο αντίκτυπο στους στόχους, ανάλογα με το επίπεδο απορρόφησης των προτύπων και την προθυμία των εθελοντικών οργανώσεων να συμμετάσχουν σε μηχανισμούς πιστοποίησης.

Οι δαπάνες εκτέλεσης της πολιτικής επιλογής 1 προβλέπεται να είναι 3,5 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020.

Πολιτική επιλογή 2

Όπως και η πολιτική επιλογή 1, η πολιτική επιλογή 2 εξασφαλίζει τις προϋποθέσεις για ενδεχόμενη βελτίωση του συστήματος στρατολόγησης εθελοντών. Επιπλέον, οι οργανώσεις αποστολής θα έχουν πρόσβαση σε εθελοντές που έχουν παρακολουθήσει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα κατάρτισης, το οποίο με τη σειρά του θα βελτιώσει την αποδοτικότητα ως προς την αποστολή εθελοντών, θα μειώσει τους κινδύνους αναντιστοιχίας και θα διευκολύνει την παρακολούθηση και την καθοδήγηση εθελοντών επί τόπου. Η καθιέρωση ενός μητρώου καταρτισμένων εθελοντών θα διευκολύνει τις οργανώσεις πρόσληψης να επισημάνουν τους κατάλληλους υποψήφιους.

Η επιλογή αυτή συμβάλλει άμεσα στην απόκτηση προσόντων των εθελοντών μέσω κατάρτισης, και βελτιώνει τις πιθανότητες αποστολής τους. Η κατάρτιση και το μητρώο θα παρέχουν επίσης ταχύτερη είσοδο στον εθελοντισμό, ενώ τα πρότυπα για τις οργανώσεις υποδοχής θα βοηθούν τους εθελοντές να μεγιστοποιούν τη συνεισφορά τους όταν χρησιμοποιούνται ενώ θα αυξάνεται ο βαθμός επαγγελματικής τους ικανοποίησης. Η

πολιτική επιλογή 2 θα έχει επίσης αντίκτυπο στις τοπικές κοινότητες και τις οργανώσεις υποδοχής καθώς επίσης και στην προβολή της ΕΕ σε τρίτες χώρες μόνο αν και όταν αποστέλλονται καταρτισμένοι εθελοντές.

Γενικά, η πολιτική επιλογή 2 αναμένεται να βελτιώσει τα προσόντα των εθελοντών και να δημιουργήσει προϋποθέσεις για αποδοτικότερη χρησιμοποίηση και βελτιωμένη συμβολή εθελοντών στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας. Εντούτοις, δεν θα υπάρχει καμία εγγύηση ούτε ως προς το αν οι δεξιότητες που απαιτούνται από τους εθελοντές θα τεθούν πράγματι στην υπηρεσία των τοπικών πληθυσμών ούτε κατά πόσον προάγεται η αλληλεγγύη της ΕΕ προς τις τρίτες χώρες.

Οι δαπάνες εκτέλεσης της πολιτικής επιλογής 2 προβλέπεται να είναι 53 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020.

Πολιτική επιλογή 3

Η πολιτική επιλογή 3 αναμένεται ότι θα προσθέσει στις προηγούμενες επιλογές τη στήριξη για την αποστολή εθελοντών σε δράσεις ανθρωπιστικής βοήθειας, δημιουργία ικανοτήτων στις τοπικές οργανώσεις υποδοχής, και την σύσταση του "Δικτύου της ΕΕ για εθελοντές στον ανθρωπιστικό τομέα".

Η προτεινόμενη προσέγγιση, σύμφωνα με την οποία ένας εκτελεστικός οργανισμός θα προτείνει δυνατότητες αποστολής κατάλληλων εθελοντών σε ανθρωπιστικές οργανώσεις, θα εξασφάλιζε τη σύνδεση του ΕΣΕΑΒ με βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς στον τομέα. Η παρακολούθηση της αποστολής θα μπορούσε να γίνεται από την Επιτροπή με διάφορα μέσα. Κατ' αρχάς, μόνον εθελοντές που έχουν παρακολουθήσει τα μαθήματα κατάρτισης της ΕΕ και έχουν καταγραφεί στο μητρώο του Σώματος θα είναι επιλέξιμοι για αποστολή. Αυτό θα εξασφαλίζει ότι οι αποστελλόμενοι εθελοντές είναι εξοπλισμένοι ώστε να προσφέρουν πολύτιμη συνεισφορά. Κατά δεύτερο λόγο, η Επιτροπή θα έχει τον έλεγχο με την παρακολούθηση του εκτελεστικού οργανισμού, γεγονός που θα εξασφαλίζει αριστεία και μεγάλη προβολή της ΕΕ κατά τη διάρκεια της αποστολής των εθελοντών. Τρίτον, οι οργανώσεις υποδοχής εθελοντών θα απαιτείται να συμβιβάζονται με τα πρότυπα που εκτίθεται στο στοιχείο 5.

Οι σύνδεσμοι μεταξύ των διαφόρων στοιχείων και των προϋποθέσεων που έχουν σχέση με την αποστολή εθελοντών θα συμβάλει ώστε να είναι έντονος ο χαρακτήρας της ΕΕ στις δράσεις του Σώματος Εθελοντών.

Αυτή η πολιτική επιλογή θα βοηθήσει τους εθελοντές να αποκτήσουν συγκεκριμένη πείρα εργασίας στον τομέα και να βελτιώσουν περαιτέρω τα προσόντα τους κατά τη διάρκεια της αποστολής τους, ώστε να γίνουν ελκυστικότεροι για μετέπειτα εμπειρίες και να αυξήσουν τις ευκαιρίες για μελλοντικές θέσεις εργασίας καθώς και ταχείας κινητοποίησης στον ανθρωπιστικό τομέα. Κάτι τέτοιο μπορεί να ενθαρρύνει τους πολίτες της ΕΕ που επιθυμούν να εκφράσουν την αλληλεγγύη τους ώστε να συμμετάσχουν στον εθελοντισμό και να συμβάλλουν ουσιαστικά στο θέμα της ανθρωπιστικής βοήθειας (μεταξύ άλλων και εκείνους που διαφορετικά θα είχαν λιγότερες ευκαιρίες). Το Δίκτυο της ΕΕ για εθελοντές στον ανθρωπιστικό τομέα θα παράσχει επίσης ευκαιρίες δικτύωσης σε εκείνους που επιθυμούν να ξεκινήσουν μια νέα σταδιοδρομία στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας. Τέλος, αυτή η πολιτική επιλογή θα προσφέρει πολιτιστικά οφέλη, δεδομένου ότι οι εθελοντές θα έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με διάφορους πολιτισμούς και τρόπους ζωής.

Η άμεση παρουσία και η στήριξη του ΕΣΕΑΒ στις τοπικές κοινότητες συνιστά ένα κεντρικό και άμεσο τρόπο έκφρασης της αλληλεγγύης της ΕΕ και αυξάνει την προβολή της ΕΕ, ειδικότερα αν συνδυαστεί με επαρκή κατάρτιση που εγγυάται ότι οι εθελοντές συνεισφέρουν σημαντικά και κατά τρόπο θετικό.

Η πολιτική επιλογή 3 όχι μόνο θα ενδυναμώσει τον τομέα του εθελοντισμού και τη στήριξη προς τους εθελοντές στην Ευρώπη, αλλά θα περιλαμβάνει επίσης όλα τα απαραίτητα στοιχεία που θα εγγυώνται ότι οι εθελοντές συμβάλλουν ουσιαστικά στις παρεμβάσεις ανθρωπιστικής βοήθειας σε τρίτες χώρες και με τον τρόπο αυτό και στη γενικότερη αποδοτικότητα και ποιότητα της ανθρωπιστικής βοήθειας.

Οι δαπάνες εκτέλεσης της πολιτικής επιλογής 3 προβλέπεται να είναι 210 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020.

Πολιτική επιλογή 4

Το γεγονός ότι κάθε στοιχείο αυτής της πολιτικής επιλογής θα τύχει της απευθείας διαχείρισης της Επιτροπής συνεπάγεται τα ακόλουθα: Το ίδιο επίπεδο ελέγχου εκ μέρους της Επιτροπής για την κατάρτιση των εθελοντών και την καθιέρωση του μητρώου όπως εκείνο στην πολιτική επιλογή 3. Όσον αφορά την αποστολή εθελοντών, η Επιτροπή ή ο εκτελεστικός οργανισμός θα ελέγχουν την τελική επιλογή και τοποθέτηση εθελοντών, οι οποίοι θα χρησιμοποιούνται στη συνέχεια σε έργα ανθρωπιστικής βοήθειας στον σχετικό τομέα. Η επιρροή που μπορεί να ασκήσει η Επιτροπή στην προβολή της ΕΕ και του ΕΣΕΑΒ θα είναι ίδια όπως στην πολιτική επιλογή 3.

Η πολιτική επιλογή 4 συνεπάγεται αλλαγή στη διαχείριση της χρηματοδοτικής στήριξης προς εθελοντές στο ΕΣΕΑΒ σε σύγκριση με τους εργαζόμενους στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας που τώρα χρηματοδοτούνται μέσω εταίρων στην ανθρωπιστική βοήθεια της ΕΕ. Η αλλαγή θα συνεπάγεται επιπλέον διοικητικό κόστος για την Επιτροπή υπό τη μορφή ανθρωπίνων πόρων. Δεν αναμένεται από τις υπηρεσίες της Επιτροπής ότι θα έχουν τις ίδιες δυνατότητες αποδοτικότητας και προσέγγισης ώστε να μπορούν να τοποθετηθούν επί τόπου εθελοντές, και οι εταίροι ανθρωπιστικές οργανώσεις μπορεί να αισθάνονται γενικώς λιγότερο εμπλεκόμενοι, γεγονός που μπορεί να παρεμποδίζει την αποτελεσματικότητα της αποστολής και να μετριάζει τα κίνητρα για αυξημένη ποιότητα του εθελοντισμού στον ανθρωπιστικό τομέα. Για να αντισταθμιστεί κάτι τέτοιο, θα ήταν σκόπιμο να συγκροτηθεί μια άρτια δομή εσωτερικής διακυβέρνησης και ρυθμίσεις καθημερινής σύνδεσης για να εξασφαλιστεί ότι το ΕΣΕΑΒ εντάσσεται άριστα στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθεια από την ΕΕ. Είναι πιθανό το ποσοστό ανάπτυξης των δράσεων του Σώματος Εθελοντών να είναι κάπως χαμηλότερο στο πλαίσιο της πολιτικής επιλογής 4.

Ταυτόχρονα, λόγω της περιορισμένης "ικανότητας απορρόφησης", είναι πιθανό αυτός ο τρόπος διαχείρισης να έχει δυσκολίες ως προς την αύξηση του αριθμού ευκαιριών αποστολής. Το μικρότερο ποσοστό αποστολών θα έχει με τη σειρά του ως συνέπεια περιορισμένα οφέλη για τις οργανώσεις υποδοχής και τη γενική ικανότητα του τομέα. Εξάλλου, η άμεση και κεντρική διαχείριση θα μπορούσε να μειώσει την ικανότητα πρόσβασης και τη συμμετοχή εθελοντών για τους πολίτες της ΕΕ.

Αν οι δαπάνες εκτέλεσης της πολιτικής επιλογής 4 παραμείνουν εντός του ορίου του διαθέσιμου ΠΔΠ για την περίοδο 2014-2020 (210 εκατ. ευρώ), θα αποσταλούν κατά 60% λιγότεροι εθελοντές.

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ

Κατά τη σύγκριση των τεσσάρων δυνατοτήτων πολιτικής, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι τέσσερις πολιτικές επιλογές έχουν αυξητική σημασία ή πεδίο εφαρμογής, δηλ. από μια μινιμαλιστική πολιτική επιλογή 1 προς μια εκτεταμένη και απευθείας διαχειριζόμενη πολιτική επιλογή 4. Οι συγκρίσεις των πολιτικών επιλογών γίνονται με αξιολόγηση του βαθμού στον οποίο συμβάλλουν οι πιο εκτεταμένες επιλογές στην επίτευξη των ειδικών στόχων. Η αξιολόγηση αυτή μπορεί στη συνέχεια να συγκριθεί ως προς το υψηλότερο κόστος των πλέον εκτεταμένων επιλογών. Η ποικιλία ως προς την έκταση των διαφόρων πολιτικών επιλογών έχει επίσης αποτέλεσμα διαφορετικούς κινδύνους κατά την εφαρμογή τους στην πράξη.

Ο πίνακας κατωτέρω δίνει συνοπτικά τη σύγκριση των πολιτικών επιλογών. Με την εφαρμογή ενός συστήματος βαθμολόγησης που περιλαμβάνει βαθμούς από +, ++ ως +++ ορίζεται ο θετικός αντίκτυπος ως μικρός, μέσος ή υψηλός. Ας σημειωθεί ότι μερικά σημεία της βαθμολόγησης ευρίσκονται εντός παρενθέσεων (), που δείχνουν ότι η αξιολόγηση συνδέεται με κάποιο βαθμό αβεβαιότητας (που έχει σχέση με τους κινδύνους που έχουν επισημανθεί). Ο πίνακας περιλαμβάνει επίσης τα αριθμητικά στοιχεία του συνολικού κόστους εκτέλεσης για τις τέσσερις πολιτικές επιλογές ώστε να είναι δυνατή μια κατά προσέγγιση εκτίμηση της σχέσης κόστους-αποδοτικότητας.

	Βασικό σενάριο	Πολιτική επιλογή 1	Πολιτική επιλογή 2	Πολιτική επιλογή 3	Πολιτική επιλογή 4
Ειδικοί στόχοι					
Να βελτιωθεί η ικανότητα της ΕΕ ως προς την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας	(+)	(+)	++	+++	++
Να βελτιωθούν οι δεξιότητες και οι ικανότητες των εθελοντών καθώς και οι συνθήκες εργασίας τους	(+)	(+)	++	+++	++
Να προαχθεί η προβολή των ανθρωπιστικών αξιών της Ένωσης	(+)	(+)	+	+++	+++
Να αναπτυχθούν ικανότητες οργανώσεων υποδοχής σε τρίτες χώρες	-	-	+	+++	+++
Να ενισχυθεί η συνοχή στα κράτη μέλη ώστε να βελτιωθούν οι ευκαιρίες συμμετοχής των ευρωπαίων πολιτών σε προγράμματα ανθρωπιστικής βοήθειας	-	(+)	(++)	++	(+)
Να ενισχυθεί ο εντοπισμός και τα κριτήρια επιλογής εθελοντών	+	++	++	+++	+++
Κόστος εφαρμογής 2014-2020		3 εκατ. ευρώ	52 εκατ. ευρώ	210 εκατ. ευρώ	212 εκατ. ευρώ
Αριθμός χρησιμοποιηθέντων εθελοντών	-	-	-	9.604	7.045

Τελικά, η πολιτική επιλογή 1 έχει περιορισμένο αντίκτυπο στους στόχους, ανάλογα με το επίπεδο απορρόφησης των προτύπων και την προθυμία των εθελοντικών οργανώσεων να

συμμετάσχουν στους μηχανισμούς πιστοποίησης. Η πολιτική επιλογή 2 βελτιώνει τα προσόντα των εθελοντών και δημιουργεί προϋποθέσεις για αποτελεσματικότερη χρησιμοποίησή τους και αυξημένη συμβολή των εθελοντών στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας. Εντούτοις, δεν υπάρχει εγγύηση για το κατά πόσο οι αποκτηθείσες από τους εθελοντές δεξιότητες θα τεθούν στην πράξη στην υπηρεσία των τοπικών πληθυσμών. Η πολιτική επιλογή 3 όχι μόνο ενισχύει τον τομέα του εθελοντισμού και την στήριξη των εθελοντών στην Ευρώπη, αλλά περιλαμβάνει και όλα τα αναγκαία στοιχεία που εγγυώνται την ουσιαστική συμβολή των εθελοντών σε παρεμβάσεις ανθρωπιστικής βοήθειας σε τρίτες χώρες και με τον τρόπο αυτό τη συμβολή τους στη γενικότερη αποτελεσματικότητα και ποιότητα της ανθρωπιστικής βοήθειας. Η πολιτική επιλογή 4 συνεπάγεται πολύ μεγαλύτερο κόστος και περιορισμένο αριθμό ευκαιριών χρησιμοποίησης λόγω των περιορισμών διαχείρισης, και χάνει τις ευκαιρίες που μπορεί να απορρεύσουν από μια προσέγγιση εταιρικής σχέσης.

Για τους λόγους αυτούς, **είναι προτιμότερη η πολιτική επιλογή 3.**

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Παρακολούθηση

Η πρόοδος του προγράμματος για την επίτευξη των στόχων θα παρακολουθείται από ένα μόνιμο μηχανισμό παρακολούθησης, με βάση ορισμένους δείκτες, ο οποίος θα αναθεωρείται και θα καταμετράται από τον φορέα εφαρμογής. Το σύστημα παρακολούθησης θα επιτρέπει την εκτίμηση του επιπέδου επίτευξης των λειτουργικών στόχων του προγράμματος, θα παρέχει ενδείξεις ως προς την επίτευξη των ειδικών του στόχων, καθώς επίσης και καθοδήγηση για την προσαρμογή της εκτέλεσης του προγράμματος υπό το πρίσμα των εμπειριών.

Αξιολόγηση

Τρία έτη μετά την ουσιαστική έναρξη των δράσεων θα διεξαχθεί ενδιάμεση αξιολόγηση του σχεδίου. Στο τέλος του προγράμματος προβλέπεται τελική αξιολόγηση. Οποιαδήποτε στιγμή κατά την εφαρμογή του σχεδίου μπορεί να δρομολογηθούν επιπλέον μελέτες αξιολόγησης επί ειδικών πτυχών του σχεδίου, εφόσον θεωρηθεί αναγκαίο να προσαρμοστεί ή να αναδιαμορφωθεί οποιοδήποτε τμήμα του σχεδίου.